

Aan: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Hoewelaken, 22 juli 2024

Betreft: Reactie internetconsultatie 'Wet toezeggingen pensioenonderwerpen'

Hierbij bieden wij u de reactie aan op de internetconsultatie die is gepubliceerd op 1 juni jl.

Deze punten zijn aangeleverd door de werkgroep Modernisering Pensioenstelsel van KPS.

Wij hopen dat de aandachtspunten die in deze reactie worden benoemd, bijdragen aan een afgewogen Besluit rond de wet toezeggingen pensioenonderwerpen.

Met vriendelijke groet,

KPS

Namens het bestuur,

Edwin Schop,
bestuurslid

Reactie op consultatie 'Wet toezeggingen pensioenonderwerpen'

1. Inleiding

Op 1 juni 2024 is er een consultatie gestart voor de Wet toezeggingen pensioenonderwerpen. De consultatie sluit op 27 juli 2024.

Het gaat om wijzigingen met een drieërlei achtergrond:

- Wetswijzigingen ter uitvoering van moties en toezeggingen (verruiming vrijwillige voortzetting met de dekking van het wezenpensioen, uniformering 'kind'-definitie voor het wezenpensioen);
- een verruiming overgangsrecht voortgezette pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid: deze verruimingen worden voorgesteld op basis van wensen die zijn geuit vanuit de praktijk;
- technische aanpassingen en verduidelijkingen. Het gaat hier met name om een aantal verkeerde verwijzingen en typo's in de wettekst.

Het betreft derhalve wetsvoorstellen met een juridisch-technische achtergrond. Hierna wordt per onderwerp nagegaan welke de wijzigingen zijn, en vervolgens of er een aanleiding is om vanuit KPS commentaar te leveren op de voorgestelde wetswijziging. Onderstaande bevindingen zijn opgesteld door Jos Gielink en Edwin Schop.

2. Geen uitvoeringstoets

In het onderstaande wordt geen uitvoeringstoets toegepast. Volgens de toelichting zijn pensioenuitvoerders, sociale partners en toezichthouders geraadpleegd bij het tot stand komen van dit wetsvoorstel. Er is meerdere keren overlegd over de vormgeving, in het bijzonder over de gevolgen voor de uitvoeringspraktijk. In hoofdstuk 3 van de concept Memorie van Toelichting worden per onderwerp de gevolgen van de voorstellen benoemd voor burgers, bedrijven en overheid.

Indien een uitvoeringstoets wenselijk wordt geacht, kan deze desgewenst worden uitgevoerd door andere leden van de KPS.

3. Introductie vrijwillige voortzetting van het wezenpensioen

Tijdens de parlementaire behandeling van de WTP is er een motie van het lid Oomen-Ruijten c.s. (EK 36 067, AR) aangenomen, waarin het kabinet wordt verzocht om ook de dekking voor het wezenpensioen bij einde deelneming op dezelfde wijze voort te zetten als voorzien voor de vrijwillige voortzetting van de dekking voor partnerpensioen vóór pensioendatum. Met dit wetsvoorstel wordt uitvoering gegeven aan deze motie.

Vrijwillige voortzetting dekking wezenpensioen

Vrijwillige voortzetting van de risicodekking voor het wezenpensioen is, evenals de vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen, vormgegeven als de mogelijkheid tot vrijwillige uitruil op verzoek van de gewezen deelnemer, bij het einde van de uitlooperperiode dan wel na afloop van de WW/ZW periode. De wijzigingen worden vastgelegd in artikel 61a PW (artikel I, onderdeel D concept wetsvoorstel).

De gewezen deelnemer moet wettelijk gezien de risicodekking voor het wezenpensioen voor tenminste 15 jaar kunnen voortzetten, of langer als dat is afgesproken in de pensioenregeling (keuze sociale partners). De gewezen deelnemer kan zelf besluiten om voor een kortere periode dan 15 jaar vrijwillig voort te zetten. Deze systematiek sluit aan bij de nú geldende systematiek voor de vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen.

Uitruil ook ten laste van partnerpensioen op opbouwbasis

De bestaande mogelijkheid van vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen gaat ten laste van het opgebouwde ouderdompensioen. In het concept wetsvoorstel wordt voorgesteld om zowel voor de reeds ingevoerde vrijwillige voortzetting van de dekking van het partnerpensioen, als voor de nu voorgestelde vrijwillige voortzetting van het wezenpensioen, ook het partnerpensioen op opbouwbasis in de ruil te betrekken. Indien de gewezen deelnemer partnerpensioen op opbouwbasis heeft opgebouwd, wordt dit verplicht in de uitruil betrokken, zowel wanneer het gaat om voortzetting van het partnerpensioen als van het wezenpensioen. Hierbij geldt de voorwaarde dat de uitruil niet van invloed is op de verhouding tussen het partnerpensioen op opbouwbasis en het ouderdompensioen.

De financiering van de vrijwillige voortzetting van het wezenpensioen en van het partnerpensioen kan niet ten laste gaan van het bijzonder partnerpensioen (art. 61a, lid 5 (nieuw) PW).

Indien de vrijwillige voortzetting van de dekking van het wezenpensioen of partnerpensioen ten laste komt van het partnerpensioen op opbouwbasis, is toestemming van de partner vereist.

De wijziging van de systematiek wordt ingevoerd na overleg met de uitvoerende partijen. Het is voor pensioenuitvoerders lastig om in de opbouwfase onderscheid te maken tussen pensioenvermogen voor ouderdompensioen en partnerpensioen bij overlijden na pensioeningang. Bovendien heeft de huidige systematiek waarbij het partnerpensioen op opbouwbasis niet in de uitruil wordt betrokken, tot gevolg dat de hoogte van het partnerpensioen op opbouwbasis meer dan 70% van het ouderdompensioen kan bedragen.

Informatieverschaffing en uithollingsrisico

Er worden geen wijzigingen voorgesteld met betrekking tot de informatieverplichting. Dit betekent:

- dat de gewezen deelnemer bij einde deelneming over deze keuzemogelijkheid wordt geïnformeerd en de gewezen deelnemer bij einde uitloopdekking, dan wel einde WW/ZW zelf actief deze keuze moet maken;
- dat de gewezen deelnemer een jaarlijks keuzemoment heeft om expliciet de keuze te maken om de risicodekking voort te zetten; de gewezen deelnemer moet jaarlijks aangeven of hij/zij de risicodekking wenst voort te zetten. Doet de gewezen deelnemer dit niet, dan wordt de dekking automatisch voortgezet.

De pensioenuitvoerder moet informatie verstrekken bij het keuzemoment bij einde deelneming en het jaarlijkse keuzemoment. Dit is uitgewerkt in lagere wetgeving, te weten art. 10bb, lid 3 Besluit uitvoering PW.

De in art. 10bb Besluit PW opgenomen informatie is op zich begrijpelijk en noodzakelijk. Zo wordt onder andere vereist dat wordt aangegeven hoeveel pensioenvermogen of pensioenkapitaal wordt uitgeruild bij voortzetting en hoeveel van pensioenvermogen of kapitaal resteert en zullen de gevolgen van voortzetting resp. beëindiging van de voortzetting moeten worden aangegeven.

Herman Kappelle heeft niettemin zorgen geuit over het zgn. uithollingsrisico. De wetgever heeft uiteindelijk gekozen voor een default tot voortzetting als de gewezen deelnemer niet reageert op het jaarlijkse keuzemoment. Hierdoor is een mogelijk ongewenste uitholling van het pensioen op opbouwbasis mogelijk.

Wetstechnisch gezien wordt dit risico beperkt doordat de pensioenuitvoerder ook zal moeten voldoen aan de nieuwe eisen van de keuzebegeleidingsnorm (art. 48a PW) en het activerend informeren (art. 48, lid 4 PW). Echter in de praktijk is nog geen trend zichtbaar dat verzekeraars en ondernemingspensioenfondsen concrete invulling geven aan deze nieuwe normen.

Door de introductie van een nieuwe keuzemogelijkheid, te weten de vrijwillige voortzetting van het wezenpensioen, die naast de keuze voor vrijwillige voortzetting van het partnerpensioen staat, is het aantal keuzemogelijkheden verder uitgebreid voor de gewezen deelnemer. In de nieuwe systematiek wordt ook het partnerpensioen op opbouwbasis verplicht in de uitruil betrokken, hetgeen instemming van de partner vergt.

Indien de gewezen deelnemer gekozen heeft voor voortzetting van de dekking voor zowel partnerpensioen als wezenpensioen wordt het uithollingsrisico groter in vergelijking met het bestaande systeem.

De zorg over adequate begeleiding en eventueel advisering in de keuzemogelijkheden was al terecht, maar in het nieuwe systeem is er nog meer aanleiding voor zorg.

In de concept-MvT wordt weinig aandacht besteed aan de partner in het nieuwe systeem. Hij of zij moet instemming geven indien besloten wordt tot voortzetting ten laste van het partnerpensioen op opbouwbasis, maar de informatieverplichtingen richten zich alleen op de gewezen deelnemer. De gewezen deelnemer zal dan moeten zorgen dat de informatie met de partner wordt gedeeld. Dit is in overeenstemming met de systematiek die elders in de PW wordt gevolgd.

De default van automatische voortzetting als de gewezen deelnemer de eenmaal gekozen vrijwillige voortzetting niet actief beëindigt bij het jaarlijkse keuzemoment, wordt in het voorgestelde systeem niet aangepast voor de situatie dat er wordt voortgezet ten laste van het partnerpensioen op opbouwbasis. De jaarlijkse informatie wordt derhalve uitsluitend nog steeds alleen verstrekt aan de gewezen deelnemer en de beëindiging blijft in die situatie uitsluitend afhankelijk van een bericht van de gewezen deelnemer. Maar wat nu als de partner op enig moment geen verdere voortzetting meer wenst? Een ander probleem is mogelijk dat de partner zich niet bewust is dat de gewezen deelnemer niet reageert bij het jaarlijkse keuzemoment.

Vanuit de wetgever is deze opzet misschien begrijpelijk, maar het is wel de vraag hoe deze issues dan worden opgelost. Het ligt voor de hand dat de pensioenuitvoerder min of meer verplicht is om jaarlijks te vragen of de partner nog steeds akkoord is met de vrijwillige voortzetting, maar dat is nog geen oplossing voor de situatie als er geen reactie volgt. Het ligt meer voor de hand dat de wettelijke default wordt gewijzigd naar automatische beëindiging als partnerpensioen op opbouwbasis in de uitruil betrokken is en de gewezen deelnemer niet reageert.

Tenslotte valt op dat de aanhef van artikel 61a in het concept wetsvoorstel wordt gewijzigd, maar de aanpassing niet volledig is.

Volgens de voorgestelde wijziging wordt de aanhef: *'Keuzerecht uitruil ouderdomspensioen in nabestaandenpensioen op risicobasis'*. De aanhef zou moeten luiden: *'Keuzerecht uitruil ouderdomspensioen en partnerpensioen op of na pensioendatum in nabestaandenpensioen op risicobasis'*.

Samenloop vrijwillige voortzetting en uniformering kinddefinitie

De kinderen die onder de definitie van 'kind' vallen op het moment van de start van de vrijwillige voortzetting, vallen in ieder geval onder de dekking van de vrijwillige voortzetting. Als een gewezen deelnemer kiest voor vrijwillige voortzetting van het wezenpensioen, kunnen pensioenuitvoerders desgewenst ook kinderen verzekeren die gedurende de vrijwillige voortzetting aan de definitie van kind voldoen.

Afzonderlijke vrijwillige voortzetting risicodekking voor het partnerpensioen of wezenpensioen

De beide keuzemogelijkheden staan naast elkaar. Dit betekent bijvoorbeeld dat een gewezen deelnemer zonder partner, maar met kinderen, ervoor kan kiezen om alleen het wezenpensioen vrijwillig voort te zetten. Dit geldt overigens ook als de gewezen deelnemer wel een partner heeft (vgl. onderdeel 2.1.5 concept-MvT).

4. Uniformering kinddefinitie

Mede naar aanleiding van een rapport van de Stichting van de Arbeid d.d. 17 juni 2020 is als onderdeel van de WTP het nabestaandenpensioen herzien. Bij de transitie zal ook het nabestaandenpensioen moeten worden aangepast aan de eisen van het nieuwe regime.

Een onderdeel van de herziening betreft de uniformering van het partnerbegrip voor het partnerpensioen, dat wil zeggen dat sociale partners niet langer bepalen wie als partner kwalificeert. Indien sociale partners besluiten om een partnerpensioen op te nemen in de pensioenovereenkomst zal vanaf het overgangsmoment de wettelijke partnerdefinitie van toepassing zijn.

In de aanbevelingen van de STAR was geen uniformering van de kinddefinitie voorzien.

Bij de behandeling van de WTP zijn zowel door de Tweede als de Eerste Kamer vragen gesteld waarom niet is besloten tot een uniformering van het wezenbegrip, dat wil zeggen het invoeren van een wettelijke definitie van wie een wees is.

Naar aanleiding van deze vragen heeft de regering toegezegd dat een denkexercitie in gang zou worden gezet met sociale partners en pensioenuitvoerders, met als doel een geüniformeerde definitie zo spoedig mogelijk aan de Kamer voor te leggen (TK 36 067, nr. 7, p.149).

In dit wetsvoorstel wordt een uniforme wettelijke kinddefinitie voorgesteld. Dit betekent dat als deze voorstellen ongewijzigd worden ingevoerd, sociale partners niet langer zelf kunnen bepalen in welke situaties er sprake is van een stiefkind of pleegkind. De definitie van 'eigen kinderen', dat wil zeggen kinderen tot wie de overleden (gewezen) werknemer als ouder in een familierechtelijke betrekking stond, was al in de Pensioenwet opgenomen en wordt derhalve niet herzien.

Bij het formuleren van de voorgestelde kinddefinitie is overlegd met de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars. De regering acht het van groot belang dat de nieuwe definitie in de praktijk uitvoerbaar en begrijpelijk is.

Door de uniformering wil de regering bereiken dat er geen verschil meer kan bestaan tussen regelingen met betrekking tot de vraag of een ouder wel of niet recht heeft op een wezenpensioen. Hierdoor ontstaat meer helderheid voor deelnemers en nabestaanden over waar zij op kunnen rekenen.

De wettelijke definitie van stiefkind en pleegkind is opgenomen in het voorgestelde nieuwe artikel 2b PW. Er is niet alleen gekozen voor een zeer ruim wezenbegrip, maar ook voor een uitgebreide omschrijving van de voorwaarden.

Stiefkind

Met name de omschrijving van het begrip stiefkind is een omvangrijke exercitie, waarbij veel verschillende situaties met de daarbij behorende criteria worden onderscheiden.

Afhankelijk van de situatie is van belang:

- of er sprake is van een kind van de echtgenoot of de geregistreerde partner, dan wel van de partner met wie een gezamenlijke huishouding wordt gevoerd;
- of het kind wel of niet staat ingeschreven op hetzelfde adres als de deelnemer of gewezen deelnemer;
- of het kind op grond van een ouderschapsplan, overeenkomst of de rechterlijke beschikking, zowel in het huishouden verblijft van de echtgenoot of geregistreerd partner van de deelnemer of gewezen deelnemer, als in het huishouden van de juridische ouder met wie de echtgenoot of geregistreerd partner niet samen is;
- of het kind 18 jaar of ouder is op het moment dat diens juridische ouders scheiden of het geregistreerd partnerschap beëindigen;
- of het kind wel of niet staat ingeschreven op hetzelfde adres als de (gewezen) deelnemer, en ook niet staat ingeschreven op het adres van de juridische ouder met wie de echtgenoot of geregistreerd partner niet samen is;
- of kinderbijslag wordt ontvangen;
- of aantoonbaar een bijdrage in het levensonderhoud wordt geleverd die uitgaat boven het niveau van de kinderbijslag.

De omschrijving van het begrip stiefkind is uitgebreider en complexer dan de meeste omschrijvingen in de huidige pensioenovereenkomsten en pensioenreglementen. Het zal derhalve naar onze inschatting bij een aantal pensioenuitvoerders nog wel enige inspanning vergen om over te gaan naar het nieuwe wettelijke systeem.

Een ander aandachtspunt is het overgangsrecht voor de overgang van de reglementaire kinddefinitie naar de wettelijke kinddefinitie.

In art. 220g, lid 6 - 10 (nieuw) PW worden vijf overgangsbepalingen voorgesteld, die deels overeenkomen met de overgangsbepalingen die al van toepassing zijn in verband met de uniformering van de partnerdefinitie (art. 220g, lid 2 - 5 PW).

Overgangsbepaling 1:

De wettelijke kinddefinitie is niet van toepassing op een wezenpensioen dat al is ingegaan vóór het overgangstijdstip (art. 220g, lid 6 (nieuw) PW). Op zichzelf genomen een logische bepaling, zij het dat een vergelijkbare bepaling voor het partnerpensioen ontbreekt.

Het overgangstijdstip is hierbij het tijdstip waarbij de pensioenovereenkomst wordt aangepast aan de eisen voor het nabestaandenpensioen (art. 220g, lid 1 PW).

Overgangsbepaling 2:

Een kind dat vóór het overgangstijdstip reglementair kwalificeerde als kind zoals gedefinieerd in de pensioenregeling blijft als kind in de zin van deze wet aangemerkt zolang de betreffende relatie tussen het kind en de deelnemer of gewezen deelnemer wordt voortgezet (art. 220g, lid 7 (nieuw) PW).

Een vergelijkbare bepaling is voor het partnerpensioen opgenomen in artikel 220g, lid 2 PW.

Er wordt niet omschreven of toegelicht wat onder het begrip 'relatie' wordt verstaan. In de concept-MvT wordt opgemerkt dat het hierbij gaat om situaties waarbij het reglementaire kindbegrip (nog) ruimer is dan de wettelijke definitie. Het wordt niet wenselijk geacht dat deze kinderen deze reglementaire aanspraak bij het overlijden van de (gewezen) deelnemer verliezen als gevolg van de wetwijziging. Indien een kind voorafgaande aan het overgangstijdstip kwalificeerde als kind zoals gedefinieerd in de pensioenregeling blijft deze reglementaire aanspraak in stand zolang de betreffende relatie tussen het kind en de (gewezen) deelnemer wordt voortgezet. Dit zal in de pensioenovereenkomst vastgelegd en geborgd moeten worden volgens de concept-MvT.

Deze laatste opmerking is niet helemaal duidelijk. Op zich genomen is het ter wille van de leesbaarheid wenselijk dat deze wettelijke overgangsbepaling ook in de pensioenovereenkomst wordt vastgelegd, maar het lijkt mij, anders dan hier wordt gesuggereerd, geen constitutief vereiste: de aanspraak vloeit rechtstreeks voort uit de wettelijke overgangsregeling.

Overgangsbepaling 3:

Een persoon die vóór het overgangstijdstip als kind aanspraakgerechtigde was voor wezenpensioen op opbouwbasis blijft aanspraakgerechtigde voor de tot het overgangstijdstip opgebouwde aanspraken op wezenpensioen (art. 220g, lid 8 (nieuw) PW). Deze behoud bepaling komt overeen met de vergelijkbare regeling in art. 220g, lid 3 PW voor het partnerpensioen en heeft daar al tot de nodige onduidelijkheden geleid. In de concept-MvT wordt hieraan geen aandacht besteed.

Overgangsbepaling 4:

Een kind komt niet in aanmerking voor een wezenpensioen op basis van wezenpensioen dat is opgebouwd vóór het overgangstijdstip in een pensioenregeling met een wezenbegrip waaraan dit kind niet voldeed of zou hebben voldaan (art. 220g, lid 9 (nieuw) PW).

Deze bepaling komt overeen met de overgangsbepaling voor het partnerpensioen in art. 220g, lid 4 PW. In de concept-MvT wordt opgemerkt dat beoogd wordt dat een kind met terugwerkende kracht als gevolg van de wetwijziging een aanspraak op wezenpensioen krijgt op basis van de nieuwe wettelijke definitie.

Overgangsbepaling 5:

Indien het overgangstijdstip ligt vóór de datum van de inwerkingtreding van de Wet toezeggingen pensioenonderwerpen, wordt voor het overgangstijdstip telkens gelezen: het moment van inwerkingtreding van de Wet toezeggingen pensioenonderwerpen.

Het doel van deze bepaling is volgens de concept-MvT dat hiermee voorkomen wordt dat fondsen die vóór de inwerkingtreding van deze wet de transitie naar de WTP uitvoeren, niet al vanaf dat moment het nieuwe kindbegrip hoeven te hanteren, inclusief het in dit artikel geregelde overgangsrecht. Zij hoeven dat pas te doen vanaf het moment dat deze wet in werking treedt.

Het betekent wel dat het fonds een extra transitie en extra transitiemoment heeft voor het nabestaandenpensioen.

De invoering en toepassing van deze 5 overgangsregelingen zal voor menige uitvoerder uitdagend zijn. Te meer nu op basis van de WTP al een einddatum van 25 jaar verplicht is geworden.

Pleegkind

De voorgestelde wettelijke definitie van het begrip 'pleegkind' is aanmerkelijk korter dan de omschrijving van het begrip 'stiefkind'. In ieder geval is vereist dat de (gewezen) deelnemer pleegouder is of was in de zin van de Jeugdwet. Daarnaast wordt vereist dat de betreffende (gewezen) deelnemer hetzij kinderbijslag ontvangt, hetzij voor een pleegkind van 18 jaar en ouder kinderbijslag ontving en de (gewezen) deelnemer of partner aantoonbaar bijdraagt in het levensonderhoud voor een bedrag van minimaal € 512 per kalenderkwartaal (norm 2024). Het maakt daarbij niet uit of het pleegkind nog thuis woont of niet.

5. Voortzetting pensioen bij arbeidsongeschiktheid

Naar aanleiding van opmerkingen van gesloten pensioenfondsen en verzekeraars wordt het overgangsrecht voor premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid voor gesloten pensioenfondsen en voor verzekeraars uitgebreid.

Deze aanpassingen zijn dus niet gebaseerd op toezeggingen in de parlementaire behandelingen, maar betreffen aanpassingen van knelpunten die door de sector zelf zijn signaleerd.

5.1. Voortzetting pensioen bij arbeidsongeschiktheid bij gesloten pensioenfondsen

De voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid wordt door de wetgever gezien als nieuwe pensioenopbouw. Het gevolg hiervan is dat zonder nadere wettelijke voorziening alle lopende gevallen van voortgezette opbouw wegens arbeidsongeschiktheid bij de transitie moeten worden voortgezet op basis van een premieovereenkomst die voldoet aan het nieuwe regime.

Het gevolg zou zijn dat alle gevallen waarin nú de voortgezette opbouw wordt gebaseerd op een uitkeringsovereenkomst, zullen moeten worden aangepast naar voortzetting op basis van een kwalificerende premieovereenkomst die voldoet aan de eisen van de WTP indien de voortzetting doorloopt na transitie.

Voor gesloten pensioenfondsen is in de WTP een uitzondering op de bovenstaande hoofdregel opgenomen voor gevallen waarin geen werkgever meer in beeld is (art. 220h PW). Gesloten fondsen zonder werkgever mogen derhalve de voortgezette pensioenopbouw op basis van een uitkeringsovereenkomst ongewijzigd voortzetten, omdat de pensioenovereenkomst volgens de wetgever niet kan worden aangepast.

Er zijn ook veel gesloten pensioenfondsen waarbij de werkgever nog wél in beeld is. Veel van deze fondsen waren en zijn van mening dat de overgangsregeling voor gesloten pensioenfondsen ook op hen van toepassing zou moeten zijn.

Uit het nu voorliggende consultatiedocument blijkt dat de wetgever bereid is om aan deze wensen tegemoet te komen. Artikel 220h PW wordt zodanig gewijzigd dat álle gesloten pensioenfondsen in aanmerking komen voor ongewijzigde voortzetting van de bestaande gevallen van voortzetting van ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen bij arbeidsongeschiktheid, ongeacht of de werkgever wel of niet meer in beeld is bij het gesloten pensioenfonds.

Bij een algemeen pensioenfonds wordt deze regeling per collectiviteitkring toegepast.

In art. 220h, lid 3 (nieuw) PW wordt bepaald dat het overgangsrecht voor het gesloten pensioenfonds niet verloren gaat als het gesloten pensioenfonds de voortzetting voor arbeidsongeschikten door middel van een collectieve waardeoverdracht op grond van art. 83 PW of 84 PW overdraagt aan een andere pensioenuitvoerder.

Voor zover bekend wordt op deze wijze volledig tegemoetgekomen aan de wensen van de gesloten pensioenfondsen.

De Belastingdienst is van mening dat voor pensioenfondsen, anders dan voor verzekeraars, de voortgezette opbouw fiscaal plaats dient te vinden volgens de regeling zoals die ook geldt voor de andere deelnemers in het collectief. Voor de nu voorgestelde wijziging is derhalve ook een wijziging van het fiscale regime vereist. Ook deze aanpassing wordt voorzien in dit wetsvoorstel, het betreft een voorgestelde wijziging van art. 38c Wet LB, zie hierna onder 5.3.

5.2. Voortzetting pensioen bij arbeidsongeschiktheid bij verzekeraars

Ook voor verzekeraars is in de WTP een overgangsregeling opgenomen voor premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid. Onder bepaalde voorwaarden mag deze premievrije voortzetting plaatsvinden onder het karakter van het oude regime. Indien derhalve sprake is van premievrije voortzetting in een uitkeringsovereenkomst mag deze premievrije voortzetting onder de voorwaarden genoemd in de overgangsbepaling (art. 220ha PW) ongewijzigd worden voortgezet.

In onderdeel 7 van de *Verzamelbrief pensioenonderwerpen najaar 2023* d.d. 9 november 2023 heeft de regering al aangekondigd dat het Verbond van Verzekeraars een knelpunt bij het overgangsrecht heeft gesignaleerd. In dit concept wetsvoorstel wordt voorgesteld om dit knelpunt op te lossen.

Het overgangsrecht voor verzekeraars geldt niet voor deelnemers die in dienst zijn bij de werkgever en die op het moment van overgang naar het nieuwe stelsel ziek zijn, maar nog niet de wachttijd hebben doorlopen. Deze deelnemers kwalificeren dan nog niet als arbeidsongeschikt conform het pensioenreglement. De pensioenovereenkomst van deze deelnemers kan gewijzigd worden conform de daarvoor geldende regels.

Het Verbond van Verzekeraars heeft echter geconstateerd dat zieke, maar nog niet arbeidsongeschikte werknemers tussen wal en schip vallen als de werkgever bij overgang naar het nieuwe stelsel óók wisselt van pensioenuitvoerder.

Het wettelijk overgangsrecht sluit in deze situatie namelijk niet aan bij het voor verzekeraars verplichte Van Leeuwen Convenant. Volgens deze afspraken wordt het uitlooprisico bij premievrije voortzetting wegens arbeidsongeschiktheid gedragen door de verzekeraar van de pensioenregeling waaraan de werknemer deelnemer was op de eerste ziektedag. Het gevolg daarvan is dat wanneer een werkgever een pensioenregeling onderbrengt bij een andere verzekeraar, het uitlooprisico in het geval van een dergelijke collectieve beëindiging gedragen wordt door de oude verzekeraar.

In het onderhavige wetsvoorstel wordt het overgangsrecht voor deze groep zodanig verruimd dat ook deelnemers die in dienst zijn bij de werkgever en op het transitiemoment ziek zijn, en op een later moment ook arbeidsongeschikt worden verklaard, onder het overgangsrecht kunnen vallen. Deze verruiming ziet volgens de concept-MvT met name op de zieke werknemers die betrokken zijn bij een collectieve beëindiging bij een verzekeraar, waarbij de gewijzigde pensioenregeling onder het nieuwe stelsel wordt ondergebracht bij een andere verzekeraar.

Dit is een terechte en in feite een onvermijdelijke verruiming van het overgangsrecht, omdat het niet de bedoeling kan zijn geweest dat de stelselwijziging in een bepaalde situatie zou nopen tot een afwijking van de afspraken in het Van Leeuwen Convenant, die juist bedoeld zijn om kwetsbare groepen deelnemers te beschermen.

5.3. Wijziging fiscaal overgangsrecht

Zoals opgemerkt in par. 5.1 is voor de verruiming van het overgangsrecht voor de voortzetting bij arbeidsongeschiktheid ook een aanpassing van het fiscale regime noodzakelijk.

In dit wetsvoorstel wordt de overgangsregeling in art. 38c Wet LB 1964 met terugwerkende kracht tot en met 1 juli 2023 verruimd. Na de transitie naar het nieuwe regime zijn de nieuwe fiscale begrenzings niet van toepassing, indien - zoals dit in de concept-MvT wordt verwoord - sprake is van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid in de pensioenregeling waaraan de werknemer op de eerste ziektedag deelnam, ook als dat een pensioenregeling is waarop het oude fiscale kader van toepassing is.

De fiscale overgangsregeling in art. 38c is zowel in de huidige vorm als in de nieuwe redactie moeilijk toegankelijk, omdat het overgangsrecht in algemene bewoordingen wordt vastgelegd en er termen worden gebruikt die afwijken van hetgeen fiscaal en juridisch gebruikelijk is ("het recht op voortgezette premie-inleg"). Bovendien sluit de wettekst niet aan bij de toelichting. De uitkomst van de wettelijke formulering mag misschien zijn dat (conform het Van Leeuwen Convenant) de voortzetting fiscaal gefacilieerd kan blijven plaatsvinden in de pensioenregeling waaraan de werknemer op de eerste ziektedag deelnam, maar deze formulering is niet met zoveel woorden terug te vinden in de tekst van artikel 38c Wet LB.

Ter illustratie hierna de gemonteerde tekst van artikel 38c, lid 1, onderdeel a (nieuw) Wet LB:

- a. *Deze perioden zijn aangevangen vóór de dag van inwerkingtreding van de Wet Toekomst Pensioenen, dan wel voor zover het recht van voortgezette inleg bestaat op grond van een pensioenregeling waarin met toepassing van artikel 38q zoals dat luidde op de dag van inwerkingtreding van de Wet Toekomst Pensioenen opbouw van pensioen heeft plaatsgevonden volgens de in art. 18 tot en met 18 ga, alsmede de daarop gebaseerde bepalingen zoals deze luiden op de dag voorafgaand aan het tijdstip van inwerking van de Wet Toekomst Pensioenen opgenomen normeringen en begrenzings.*

5.4. Inwerkingtreding wijzigingsvoorstellen

In de concept wettekst en in de concept-MVT wordt uitdrukkelijk opgemerkt dat de verruiming van het fiscale regime voor de voortzetting bij arbeidsongeschiktheid terugwerkt tot 1 juli 2023. Gezien de samenhang tussen de fiscale en juridische verruiming van het overgangsrecht voor de voortzetting bij arbeidsongeschiktheid lijkt het eveneens wenselijk dat de juridische wijzigingen, te weten de verruimingen in art. 220h en art. 220ha Pensioenwet ook terugwerken tot 1 juli 2023.

Hiermee wordt voorkomen dat partijen bijvoorbeeld moeten wachten met een collectieve waardeoverdracht tot de datum waarop de betreffende wijzigingen in werking treden. Het concept wetsvoorstel maakt dit ook mogelijk, nu de datum van inwerkingtreding wordt bepaald bij Koninklijk Besluit en voor de verschillende artikelen en onderdelen een andere datum van inwerkingtreding kan worden voorzien.

6. Technische aanpassingen en verduidelijkingen

6.1. Pensioen op het loonstrookje

Op grond van artikel XIIB WTP wordt in art. 7:626 BW toegevoegd dat op het loonstrookje wordt vermeld of er binnen de termijn waarover het loon is berekend, *wel of geen ouderdomspensioen in de zin van de Pensioenwet is opgebouwd*.

Deze bepaling is nog niet in werking getreden en is uitgesteld tot het moment waarop deze bepaling uitvoerbaar is. In overleg met uitvoerende partijen is inmiddels geconcludeerd dat de huidige wettekst te moeilijk uitvoerbaar is. Het is denkbaar dat een werknemer een lager salaris heeft dan de franchise: in die situatie is de betreffende werknemer wel deelnemer, maar bouwt geen pensioen op. Ook in andere situaties zijn er kennelijk onjuiste vermeldingen mogelijk.

In het concept wetsvoorstel wordt daarom voorgesteld dat de volgende tekst op het loonstrookje wordt vermeld: *of er binnen deze termijn wel of geen deelname aan de pensioenregeling in de zin van de Pensioenwet is*.

De redactie van *Financieel Actief* is van mening dat de verplichte opname op de loonstrook slechts een zeer beperkte toegevoegde waarde heeft. Op zichzelf genomen is deze observatie juist, maar het is de vraag of het binnen de context van een loonstrookje mogelijk en noodzakelijk is om meer informatie te verstrekken over de pensioenopbouw. Met de nu voorgestelde wettekst bestaat er minder kans op foutieve informatie is dan in de oorspronkelijke opzet, maar is deze (nog) minder informatief. *Financieel Actief* merkt ook op dat de verwijzing in de concept-MvT naar het betreffende artikel in het Burgerlijk Wetboek onjuist is: het gaat niet om art. 7:262 BW, maar om art. 7:626 BW.

Verder kan worden opgemerkt dat ook de verwijzing naar het betreffende artikel van de WTP onjuist is: het betreft niet artikel XIIB, maar XIIB. Waarvan akte.

6.2. Overige wijzigingen

Dit betreft de typo's en onjuiste verwijzingen in de WTP die door middel van dit wetsvoorstel worden aangepast. De betreffende aanpassingen worden toegelicht in art. 2.4.1 tot en met 2.4.4 van de concept-MvT. Deze aanpassingen geven geen aanleiding tot opmerkingen.

In het voorgaande is bij de voorgestelde wijzigingen telkenmale verwezen naar de relevante bepalingen in de Pensioenwet. Op grond van artikel III van het concept wetsvoorstel worden de bepalingen in de Wet verplichte beroepspensioenregeling op identieke wijze gewijzigd. De opmerkingen die hiervoor gemaakt zijn met betrekking tot de relevante bepalingen in de Pensioenwet zijn ook van toepassing voor de voorgestelde wijzigingen in de Wet verplichte beroepspensioenregelingen.

Slotopmerkingen

Wij vertrouwen erop dat we met bovenstaande op- en aanmerkingen een bijdrage hebben kunnen leveren aan een afgewogen Besluit rond de wet toezeggingen pensioenonderwerpen.

Mocht u vragen of ondersteuning willen dan kunt u altijd contact met ons opnemen.

Kennisdelen is vermenigvuldigen

En dat doet KPS al 30 jaar op het onafhankelijke kennisplatform van de Kring van Pensioenspecialisten. Kort gezegd: KPS. Omdat de leden van KPS 'pensioen' vanuit een breed spectrum benaderen, spreken we over 'inkomen voor later'. De uitwisseling van kennis en ervaring gebeurt tijdens studiebijeenkomsten, webinars en congressen, en in de meer dan 10 werkgroepen die binnen KPS actief zijn. KPS is tevens de uitgelezen plek om de permanente educatie en vakkennis bij te houden.

KPS heeft inmiddels 300 leden. Lidmaatschap van KPS is op persoonlijke titel. Kenmerkend voor de leden is hun diversiteit in knowhow en achtergrond. De pensioensector is in ontwikkeling, krijgt nieuwe uitvoerders, nieuwe pensioenvormen en vernuftige technologieën. Leden die in hun dagelijkse functie in aanraking komen met deze nieuwe ontwikkelingen, dragen bij aan de dynamiek binnen KPS.

Deze reactie vormt het resultaat van de input vanuit de leden van de werkgroep en is gebaseerd op de brede praktijkervaring van de leden. De aanbevelingen worden gedragen door de leden van de werkgroep, hetgeen niet automatisch betekent dat het de mening van alle individuele leden betreft.

KPS streeft naar discussie ten aanzien van pensioenthema's. Het bestuur van KPS heeft kennisgenomen van deze brief, kan zich vinden in de aanpak van de werkgroep en onderkent het belang van de door de werkgroep gedane aanbevelingen.

www.kps.nl